

վարձատրությունը կատարվել է պետական բյուջեով հատկացված Աշխատավարձի վարձատրության հոդվածի միջոցների հաշվին, իսկ աուտոսուրը կատարվել է նախարարության արտաբյուջետային հաշվի միջոցներով: Աշխատավարձի ֆոնդի հոդվածով հնարավոր գերաժախս թույլ չտալու, տնտեսված միջոցները Նախարարության աշխատողների խրախուսմանը ուղղելու և ավելի որակյալ սպասարկում ապահովելու նպատակով արտաբյուջետային միջոցների հաշվին, մրցույթային եղանակով ընտրված կազմակերպության հետ 2018 թվականի մարտի 29-ին կնքվել է ծառայության մատուցման պայմանագիր 20538.0 հազ. դրամ արժեքով, որից հետո նշված աշխատակիցներից 3-ի հետ կնքված պայմանագրերը լուծվել են: Մտավոր սեփականության համակարգչային համակարգի սպասարկումն իրականացնող քաղաքացու հետ պայմանագիրը շարունակվել է, քանի որ, նախ պայմանագրով Մտավոր սեփականության գործակալության համակարգչային սպասարկման իրականացում նախատեսված չէ, ինչպես նաև գործակալությունում օգտագործվում են բարդ ծրագրեր, իսկ տվյալ աշխատակիցը տարիներ շարունակ սպասարկել է միայն այդ ծրագրերը, այլ ոչ թե համակարգչային ցանցի սպասարկում է իրականացրել: Ծառայության նախահաշվային արժեքը որոշվել է նախորդ տարվա փաստացի ծախսի նկատմամբ նախատեսված շահույթ շուրջ 20 տոկոս և ԱԱՀ՝ 20 տոկոս: Ծառայության աուտոսուրի արդյունքում պետական բյուջեի միջոցները չեն օգտագործվել, դեռ ավելին, պետական բյուջե մուտքագրվել են նշված հարկային եկամուտները, նախարարության աշխատավարձը ֆոնդը ազատվել է լրացուցիչ ծախսից, մատուցվում է անհամեմատ ավելի որակյալ և երաշխավորված ծառայություն: Բացի դրանից ծառայության աուտոսուրը համահունչ է ՀՀ կառավարության վարած ներկայիս քաղաքականությանը:

Համաձայն Հարկային օրենսգրքի 116-րդ հոդվածի 3-րդ մասի «Սույն հոդվածի կիրառության իմաստով՝ ներկայացուցչական ծախսեր են համարվում այլ կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց հետ փոխադրված համագործակցություն հաստատելու և (կամ) այն պահպանելու նպատակով կատարվող ծախսերը:» Որևէ իրավական ակտով սահմանված չեն ներկայացուցչական ծախսերի կազմում կատարվելիք ծախսումների կազմը կամ բնույթը: Նման պայմաններում

«կատարվել են ծախսեր, որոնք իրենց բնույթով չեն համարվել ներկայացուցչական ծախսեր» եզրահանգումը իրավական հիմքից զուրկ է, դեռ ավելին պարզ չէ թե ում կողմից և ինչ հիմքով «չեն համարվել»:

Նախարարության արտաբյուջետային միջոցների հաշվին իրականացված ներկայացուցչական ծախսերը կատարվել են ներդրումային ծրագրերի, միջպետական զանազան պայմանագրերի քննարկումների հետ կապված տարբեր օտարերկրյա պետություններից ժամանած պաշտոնատար անձանց, պոտենցիալ ներդրողների, կառավարությունների և միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչների այցելությունները, ինչպես նաև նախարարության ներկայա-ցուցիչների այդ նույն նպատակներով արտասահմանյան գործուղումների ընթացքում վարվող քննարկումները և բանակցությունները միջազգայնորեն ընդունված արարողակարգային ընթացակարգերին համապատասխան պատշաճ ընդունելու կամ բարձր մակարդակով այցելություններ կազմակերպելու նպատակով:

Նախարարությանը արտասահմանյան գործուղումներ հոդվածով պետական բյուջեից միջոցներ երբևէ չեն հատկացվել: Ուստի Վարչապետի հանձնարարականի կատարումն ապահովելու նպատակով գործուղման մեկնած աշխատողների գործուղման ծախսերը կատարվել են նախարարության տեղական գործուղումների հաշվին, այդ թվում և օրապահիկ: Հաշվեքննություն իրականացնող անձանց ներկայացվել է, որ բացի Նախարարության աշխատակիցներից գործուղման մեկնել են նաև Զբոսաշրջության կոմիտեի երկու աշխատակից և Զբոսաշրջության զարգացման հիմնադրամի տնօրենը: Բացի դրանից կազմակերպված ճաշը երեկոյան, մեկնելուց առաջ, տրվել է ՀՀ ՏՀՆ նախարարի անունից, որին մասնակցել են նաև Արցախի հանրապետության բարձրաստիճան պաշտոնյաները, ուստի այն օրապահիկ չի հանդիսանում և 244.2 հազ. դրամի ավելի որակված ծախսը անհիմն է:

Նախարարության արտաբյուջետային հաշվի ծախսերի 2017 թվականի նախահաշիվը հաստատվել է ՀՀ կառավարության 16.03.2017 թվականի N 289-Ն որոշմամբ, որը ուժի մեջ է մտել 2017 թ. մարտի 30-ին: Նշված հեռախոսները արտադրող կազմակերպության կողմից տրամադրվել են մարտ ամսին, պայմանով, որ համապատասխան հաշիվը դուրս կգրվի և վճարումը կկատարվի նախահաշիվը հաստատվելուց հետո: Այդ իսկ պատճառով առաջացել է ամսաթվերի շեղումը:

Տարբեր արժեքով հեռախոսները նույն արժեքով մուտքագրելու մասին արձանագրությամբ նշվածը չի համապատասխանում իրականությանը, քանի որ 2017 թվականի ընթացքում հեռախոսներ «Արմֆոն թեքնոլոջիա» ՍՊԸ-ից ձեռք են բերվել երեք անգամ, որոնք մուտքագրվել են պահեստ տարբեր ժամանակ և

տարբեր գներով: Այսպես 07.04.2017թ. N Բ9875834979 հարկային հաշվով ձեռք է բերվել 3 հատ բջջային հեռախոս միավորը 131.0 հազ. դրամ գնով, որը մուտքագրվել է նույն ամսաթվով և նույն գնով՝ N 551 մուտքի օրդերով, 11.08.2017թ. N Բ2979421572 հարկային հաշվով ձեռք է բերվել 4 հատ բջջային հեռախոս միավորը 120.0 հազ. դրամ գնով, որը մուտքագրվել է նույն ամսաթվով և նույն գնով՝ N 587 մուտքի օրդերով, 15.08.2017թ. N Բ4529571447 հարկային հաշվով ձեռք է բերվել 4 հատ բջջային հեռախոս միավորը 120.0 հազ. դրամ գնով, որը մուտքագրվել է նույն ամսաթվին՝ նույն գնով N 600 մուտքի օրդերով: Նշված փաստաթղթերը ներկայացվել են հաշվեքննություն իրականացնող անձանց:

Արտասահմանյան գործուղումները կատարվում են ոչ թե Կառավարության, այլ ՀՀ Վարչապետի որոշումների հիման վրա, որոնցով սահմանվում է գործուղման հետ կապված ծախսերը փոխհատուցելու մասին: Գործուղման ընթացքում հուշանվերների հանձնումը չի հանդիսանում գործուղման ծախս, այլ իր բնույթով ներկայացուցչական ծախս է, ինչի նպատակով էլ հատկացված միջոցների հաշվին կատարվել են այդ ծախսերը:

Հարկ ենք համարում նշել, որ Նշված նպատակներով են հիմնականում ձեռք բերվել աղբյուրի ջուր, այլ նման ապրանքատեսակներ, ինչպես նաև հուշանվերներ, որոնց արժեքը պայմանավորված է ժամանող հյուրերի կամ Նախարարության ներկայացուցիչներին ընդունող պաշտոնատար անձանց գրաված դիրքով կամ զբաղեցրած պաշտոնով: Ինչով ապահովվել է Հանրապետության և Նախարարության ըստ պատշաճի ներկայացումը:

22.11.2018թ. N23034 գրությամբ Չեխիայի հանրապետությունից ստացվել է միջկառավարական հերթական նիստին մասնակցելու հրավեր: ՀՀ վարչապետի 13.12.2018թ. N1636-Ա որոշմամբ Նախարարի տեղակալ Մ.Ադամյանը նշանակվել է հայ-չեխական միջկառավարական հանձնաժողովի հայակական կողմի նախագահ: Վարչապետի որոշման նախագիծը համաձայն գործող ընթացակարգի մինչև 17.12.2018թ. համաձայնեցվել է Արտաքին գործերի և ֆինանսների նախարարությունների հետ, իսկ 18.12.2018թ. այն ներկայացվել է ՀՀ կառավարություն: Չեխիայի հանրապետություն գործուղվել են Նախարարության ոչ թե 4, այլ երկու աշխատակից (փոխնախարար և միջազգային հարաբերությունների վարչության պետ), մնացածները հանդիսացել են այլ գերատեսչությունների ներկայացուցիչներ:

Հանդիպումների ձևաչափը ճշտվել է վերջին պահին՝ մեկնելու նախորդ օվա երեկոյան, այդ իսկ պատճառով համապատասխան զեկուցագիրը ներկայացվել է պատվիրակության վերադառնալուց հետո:

2017 թվականին Աբու Դաբիի ցուցահանդեսի նպատակով ելքագրված թվով երկու հեռախոսները ցուցանմուշներ չեն հանդիսանում, դրանք՝ հուշանվերներ են՝ նշված երկրի բարձրագույն պաշտոնատար անձանց նվիրելու համար՝ Հանրապետությունը ըստ պատշաճի ներկայացնելու և ներդրումային միջոցառումների իրականացմանը խրախուսելու նպատակով: Հարկ ենք համարում փաստել, որ Նախարարությունը ցուցահանդեսների չի մասնակցում, ուստի ցուցանմուշներ չէր կարող ուղարկել:

(նույն ձևակերպումը կրկնվում է նաև արձանագրության 21-րդ էջում) մեկնաբանությունը հիմնավորված չէ: Նշված այցերը պաշտոնական պատվիրակություններ չեն հանդիսանում, քանի որ վերջիններս իրականացվում են միայն Վարչապետի որոշումների հիման վրա: Այդ առումով կատարված ծախսերը ՀՀ կառավարության 10.09.2009թ. N 1036-Ն որոշման շրջանակներից դուրս են: Հետևաբար արձանագրության մեջ բազմակի շեշտված պնդումը այդ որոշման պահանջները չպահպանելու վերաբերյալ միանգամայն անհիմն է:

Միաժամանակ անհրաժեշտ է փաստել, որ ծառայությունների մատուցման դիմաց մատակարարների կողմից դուրս են գրվել Հարկային օրենսգրքի պահանջներին համապատասխան էլեկտրոնային հարկային հաշիվներ, դրանք նշված պահանջներին չհամապատասխանելու պարագայում կազմակերպությունները կրում են Հարկային օրենսգրքով նախատեսված պատասխանատվություն: Որևէ նորմատիվ ակտով սահմանված չէ ճաշացուցակների ներկայացման պահանջ կամ պարտավորություն, իսկ յուրաքանչյուր դեպքում կցված են մասնակիցների անվանական ցուցակները, որոնք կցված են համապատասխան փաստաթղթերին և ներկայացվել են հաշվեքննություն իրականացնող անձանց:

Կատարված ծախսերը ՀՀ կառավարության 10.09.2009թ. N 1036-Ն որոշման շրջանակներից դուրս են, իսկ տվյալ որոշմամբ նշված արժեքները ծախսերի կատարման համար հանդիսացել են որպես կողմնորոշիչ գներ:

«Երևանի Կոնյակի գործարան» ՓԲԸ-ի շուրջայց համտեսի գինը մեկ անձի համար սահմանված է 4500 դրամ,

նման պայմաններում պատշաճ չէր լինի պատվիրակության անդամների մի մասին այցելությունից զրկելը: Իսկ մեկ անձի հաշվով ճաշկերույթի գումարի մատնանշված շեղումներն աննշան են:

Չինաստանի ժողովրդական հանրապետության Մտավոր սեփականության կառույցի ներկայացուցիչների այցելության հետ կապված 450.0 հազ դրամի ծախսը իր մեջ ներառում է, ոչ միայն մշակույթային միջոցառում, այլ նաև միկրոավտոբուսի վարձակալություն, զբոսավարի և դիմավորման-ճանապարհման ծառայություններ, որի մասին նշված է Մտավոր սեփականության գործակալության համապատասխան զեկուցագրում, ինչը կցված է փաստաթղթերին և ներկայացվել է հաշվեքննություն իրականացնող անձանց:

Նշված միջոցառմանը կից զեկուցագրում նշված են միայն հյուրերի անունները, բայց դա չի նշանակում, որ Նախարարի անունից տրված ճաշին Նախարարը չի մասնակցել: Տվյալ դեպքում մեկ անձի ծախսը կկազմի առնվազն 6747 դրամ:

Մեկ անձի հաշվով մատնանշված շեղումներն աննշան են:

Միաժամանակ, եթե նույնիսկ ընդունել նշված չափաքանակը, ապա միջոցառման ընթացքում համարյա անհնար է ճշտությամբ պահպանել սահմանաչափը

Մեկ անձի հաշվով մատնանշված շեղումներն աննշան են:

Միաժամանակ, եթե նույնիսկ ընդունել նշված չափաքանակը, ապա միջոցառման ընթացքում համարյա անհնար է ճշտությամբ պահպանել սահմանաչափը

Մեկ անձի հաշվով մատնանշված շեղումներն աննշան են:

Միաժամանակ, եթե նույնիսկ ընդունել նշված չափաքանակը, ապա միջոցառման ընթացքում համարյա անհնար է ճշտությամբ պահպանել սահմանաչափը

Մեկ անձի հաշվով մատնանշված շեղումներն աննշան են:

Միաժամանակ, եթե նույնիսկ ընդունել նշված չափաքանակը, ապա միջոցառման ընթացքում համարյա անհնար է ճշտությամբ պահպանել սահմանաչափը

Մեկ անձի հաշվով մատնանշված շեղումներն աննշան են:

Միաժամանակ, եթե նույնիսկ ընդունել նշված չափաքանակը, ապա միջոցառման ընթացքում համարյա անհնար է ճշտությամբ պահպանել սահմանաչափը

Սույն միտքը նշված է նաև արձանագրության 19-րդ էջում: Այնուամենայնիվ մեկ անգամ ևս շեշտենք, որ որևէ նորմատիվ ակտով սահմանված չէ ճաշացուցակների ներկայացման պահանջ կամ պարտավորություն, իսկ յուրաքանչյուր դեպքում կցված են մասնակիցների անվանական ցուցակները:

Նշված այցերը պաշտոնական պատվիրակություններ չեն հանդիսանում, քանի որ վերջիններս իրականացվում են միայն Վարչապետի որոշումների հիման վրա: Այդ առումով կատարված ծախսերը ՀՀ կառավարության 10.09.2009թ. N 1036-Ն որոշման շրջանակներից դուրս են: Հետևաբար արձանագրության մեջ բազմակի շեշտված պնդումը այդ որոշման պահանջները չպահպանելու վերաբերյալ միանգամայն անհիմն են:

Նշված միջոցառման շրջանակներում ծառայությունները մատուցելու վերաբերյալ էլեկտրոնային եղանակով դուրս են երկու տարբեր հարկային հաշիվներ:

Կենտրոնի նպատակներին աշխատակիցների համապատասխանելու հարցը պետք է դիտարկել առաջին հերթին աշխատակիցների ցուցաբերած հետազոտական և վերլուծական արդյունքների համատեքստում: Այսինքն՝ համապատասխանելու կամ չհամապատասխանելու վարկածը պետք է քննության առնել աշխատակցի դրսևորած արդյունքների շրջանակներում: Ուստի, հարկ ենք համարում նշել, որ ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի մասնագետներին աշխատանքային կարգով տրամադրվել են Կենտրոնի կողմից իրականացված որոշ հետազոտություններ և վերլուծություններ, որոնց մասով չեն բերվել որևէ դիտարկում կամ առաջարկություն:

Ի լրումն վերոգրյալի, հայտնում ենք, որ Կենտրոնի (ներկայիս կամ նախկին) աշխատակիցները հանդիսանում են Հայաստանի, ինչպես նաև միջազգային ասպարեզում առաջատար համալսարանների շրջանավարտներ: Մասնավորապես, Կենտրոնի (ներկայիս կամ նախկին) աշխատակիցները հանդիսանում են Երևանի

պետական համալսարանի, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի կամ Կենտրոնական եվրոպական համալսարանի (Central European University (CEU), Հունգարիա) շրջանավարտներ: Ուստի, Կենտրոնի աշխատակիցները հանդիսանում են շատ մրցունակ աշխատանքային շուկայի ներկայիս պայմաններում: Սրանով պայմանավորված, Կենտրոնի նախկին աշխատակիցներից շատերը տեղափոխվել են մասնավոր հատված առավել նախընտրելի աշխատանքային պայմաններով աշխատանքի: Մասնավորապես, նախկին աշխատակիցները ձեռք են բերել հնարավորություն աշխատելու հետևյալ ընկերություններում՝ Exxon Mobile (Հունգարիա), PicsArt, Ameria Bank և այլն:

Պարզևատրումները հանդիսացել են աշխատակիցների կողմից պատշաճ իրականացված աշխատանքի համար խրախուսման միջոց: Բացի այդ, պարզևատրումները հետապնդել են աշխատանքային շուկայում մրցունակ աշխատակիցների արտահոսքի զսպման նպատակ՝ որոշակի չափով փոխհատուցելով պահանջվող մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների նկատմամբ հարաբերականորեն պատշաճ վարձատրություն՝ որոշ չափով կոմպենսացնելով մասնավոր հատվածի համեմատ էապես ցածր աշխատավարձի գործոնը:

Ի լրումն վերոգրյալի, հարկ է նշել, որ պարզևավճարները տրամադրվել են Կենտրոնի խնայված միջոցների հաշվին և չեն գերազանցել օրենքով սահմանված 3 դրույքաչափը:

Կենտրոնի աշխատակիցների աշխատանքային պարտականությունները և վարձատրման կարգը որոշակի են և սահմանված են աշխատանքային պայմանագրերով: Բացի այդ, «Տնտեսական հետազոտությունների կենտրոնի գործունեության» ծրագրի բյուջետային հայտով հստակ ֆիքսված է ծրագրի նպատակը, պարտավորությունները և «ոչ ֆինանսական չափորոշիչները», որոնցով էլ կարգավորվում է հաշվետվողականության կարգը:

Առևտրի համաշխարհային կազմակերպությունում ներկայացուցչի որպես գրասենյակ վարձակալած տարածքի վարձակալության նշված գումարի չափը ոչ թե ամսեկան է, ինչպես նշված է արձանագրությամբ, այլ եռամսյակային է: Բացի դրանից ներկայացուցիչը մինչև նշված տարածքի վարձակալելը իր գործունեությունը փաստացի իրականացրել է ՀՀ դեսպանատան տարածքի խոհանոցում՝ ազատ տարածք չլինելու պատճառով: Հաշվի առնելով ներկայացուցչի գործառնությունների բնույթի հետ կապված տարբեր երկրների զանազան պաշտոնական անձանց հետ մշտապես կազմակերպվող հանդիպումները և վարվող բանակցությունների կարևորությունը, ներկայացուցչի առավել ներկայացուցչությունն ապահովելու նպատակով 2014 թվականի բյուջետային հայտով ներկայացվել է գրասենյակային տարածքի վարձակալության անհրաժեշտությունը, ինչը բավարարվել է և հատկացվել է համապատասխան ֆինանսավորում:

ՀՀ կառավարության 2005 թվականի N 2335-Ն որոշմամբ հաստատվել է «է) օտարերկրյա պետությունում գործող դիվանագիտական ծառայության մարմնում ծառայող դիվանագետին օտարերկրյա պետությունում բնակելի տարածության վարձակալության համար տրամադրվող գումարի չափը՝ համաձայն N 7 հավելվածի», նույն որոշման 1-ին կետի է) ենթակետի երկրորդ պարբերությամբ սահմանվել է՝

«N 7 հավելվածում նշված գումարի չափն ավելացվում է հինգ տոկոսի չափով՝ յուրաքանչյուր երեխայի համար»: ԱՀԿ-ում ներկայացուցիչը ունի երկու երեխա, կամ բնակարանի հաստատված 1284.1 հազ.դրամ ամսեկան սահմանաչափին կավելանա 10 տոկոսի չափով՝ 128.4 հազ.դրամ և կկազմի ամսեկան 1412.5 հազ.դրամ կամ 2929.9 շվեյցարական ֆրանկ 2017 թվականին (փոխարժեքը՝ 482.11 դրամ) և 2926 շվեյցարական ֆրանկ 2018 թվականին (փոխարժեքը՝ 482.72 դրամ), ինչը եռամսյակի հաշվարկով համապատասխանաբար կկազմի 2017թ.՝ 8789 ֆրանկ և 2018թ.՝ 8779 ֆրանկ, որքան և ներկայացվել է հաշվետվություններով:

Նույն նորմը հաշվի չի առնվել ԵՄ-ում առևտրային կցորդի պարագայում, որն ունի մեկ երեխա: Նշվածը հաշվի առնելով 2017 թվականի համար սահմանաչափը կազմում է ամսեկան 1605 եվրո, իսկ եռամսյակի համար 4815 եվրո (փոխարժեքը՝ 522.62 դրամ), իսկ 2018 թվականին ամսեկան 1493 եվրո, իսկ եռամսյակի համար 4478 եվրո (փոխարժեքը՝ 562.04 դրամ): Արձանագրված տարբերությունը վերաբերվում է միայն 2018 թվականին, ինչը պայմանավորված է փոխարժեքի 39.38 դրամով ավելացմամբ: Անհրաժեշտ է փաստել, որ բնակարանի վարձակալության պայմանագիրը կնքված է ամսեկան 1600 եվրո արժեքով: Այսպիսով բնակարանների վարձակալության վճարի առումով տարբերություններ առկա չեն: Միաժամանակ անհրաժեշտ է նշել, որ ներկայացուցիչներին վճարումները կատարվել են չգերազանցելով պետական բյուջեից